

Toponymie van Brecht VII

2479. VELD :A) 1675, een stuck landts ... gen.het *groot velt*, S.P. 32, 147 v°; — bouxland te Overbroek.

B) ca. 1520, een heyblock ... gheh. *thoechveldt*, Anh. 7 A, 10; ib., *thoechtveldt*; 1563, int *hooch velt*, S.P. 13, 378-379; — perceel bij Stapelheide.

C) 1648-1655, sekeren eruen ... het een daarvan gen.het *hoochveldeken* dander het boschblock daer teyenden aengel. ende het ander papmonsacker, S.P. 26, 64 v° - S.P. 29, 73; — perceel op de Locht.

D) 1668, *cleijn velleken*, S.P. 31, 63; 1762, eenen driesch ende landt gen. het *clijn velleken* ence de corte bedden, S.P. 43, 106; — te Bekhoven (?).

E) *tli.oxfelt* (C3) 1636-1654, seker erue gen.het *leechvelt*, S.P. 23, 183-S.P. 28, 22v^o; 1769-1776, het *leeghveld*, S.P. 43, 414-S.P. 43, 414-S.P. 44, 35; 1796-1956, het *leegveld*, S.P. 46, 663-V.; — perceel te Overbroek.

F) (D2) 1654-1736, seker veldeken gen.het *leegh velt* ... aen het cleyn heyken, S.P. 29, 103-F. 19, 20 (K.K.); 1672, wijcken gen.het *leeghveldken*, S.P. 32, 35; — perceel te Bekhoven bij de Faconshoeve.

G) 1647-1667, een wijcken aende vs.weyde de colck aengel.gen.het *leech veldeken* ... s.lancxs neffens de beecke, S.P. 27, 82v^o-S.P. 31, 29; — perceel te Houthoven.

H) 1658, eenen aert ten dele weyde ende heyde gen.het

leechvelt, S.P. 47, 75; 1709, het *leeghvelt*, S.A. 48, 105; — perceel bij Stapelheide; weerdeel van B).

I) 1674, seker schaerbosch opt *leeghe velt*, J.B.; — te Kerkhoven.

J) 1676-1706, eene wijde gen.het *leegh velt van stoffel*, S.P. 32, 246^v-S.A. 48, 22^v-23^v; 1706, *leeghvelt*, S.A. 48, 22^v-23^v; — weiland te Sterthoven bij de Romsteek. Vgl. Stoffelaar.

K) 1696, seecker wijken gen.het *leegh velt*, S.P. 36, 145^v; — weiland op de Locht.

L) 1662, twee weyden gen.de *leeghe vellekens*, S.P. 30, 67; — te Bekhoven.

M) (C4) 1672-1697, eene wijde ... gen.het *lanckvelt*, S.P. 32, 4^v-5-S.P. 36, 173^v; 1783, het *lanckveld*, S.P. 44, 595; — perceel te Overbroek bij Bekhoven, ten zuiden van de Aderschoot en ten westen van de Schoorstraat.

N) (D4) 1676-1726, een stuck lants geh.het *lanck veldeken* ... o.de dreue naer de locht s.gommers leegh velt w.het driesken vanden romsteek n.de grechten vant hoff van starrenborgh, S.P. 32, 243-S.A. 103, 208; 1706, *lanck veldeke*, S.A. 48, 22^v-32^v; — te Sterthoven.

O) 1668, twee weyden gen.de lange *vellekens* ... n.derffue vanden heere prelaet van tongerloo, S.P. 31, 62; — tussen Sterthoven en Overbroek.

P) 1672, eene wijde ... gen.het *veldeken*, S.P. 31, 290; — te Overbroek.

Q) 1706, het *veldeken*, S.P. 48, 22^v-23^v; — weiland bij de Romsteek te Sterthoven.

Terwijl veld nu in Brecht synoniem is met akkerland, wijzen de excerpten op de bet. weiland.

2480. VELDBRAAKSE BLOK : 1498, een vierendeel b.goets geh.dat *velbraecsche bloc*, Anh. 7B, 13v^o ; — perceel te Bekhoven.

Mogelijk van psn. naar pln. **veldbrake* (vgl. Schönfeld, *Veldn.*, 63). Voorts te Brecht o.a. : 1359, heinric vander *veldebrake*, Comm. Br., 35 v° ; ca. 1400, aert *velbraecs*, Anh. 32, 5 v° ; 1402, Laureins *velbraex*, Anh. 32, 9 v° ; 1459, aernout laureis *velbraex* sone, Anh. 2, 45 ; 1465, peters vander *velbraken*, Anh. 2, 59 v° ; 1556, Petri vand(er) *velbraken*, KA 207.

2481. VELDBRAAKSE HEIDE : 1479, Jan van brechte *veltbraecse heyde*, Anh. 2, 95 ; — heide boven Bekhoven.

2482. VELDBRAAKSE HOF : 1402, *velbraechschen hof*, Anh. 32, 9v^o ; ca. 1470-1482, indien *veltbraecschen hoff*, Anh. 9, 30v^o-Anh. 8, 29v^o ; 1473 den *veltbraecshof*, An., 34 ; ca. 1520, Jnden *veltbraecxen hof*, Anh. 7A, 9v^o ; 1556, Petri vand(er) *veltbraken* ... sup(er) de *velbraecs hoff*, KA. 207 ; — te Bekhoven.

2483. VELDBRAAKSE WERFT : 1533, inde *veltbraecxe werft*, S.P. 10, 7v^o-8 ; 1553, inde *veltbraecsche werft*, S.P. 11, 293 ; 1613, op zekeren beempde gronde ende toebehoerten geh.den *Veldtbraecxschen werff* ... by Beckhouen, S.P. 19, 212 ; 1619, *velbroecxsen werft*, S.P. 22, 57 ; 1626-1715, Jnde *veltbraecksche werft*, Anh. 11B, 16-S.A. 88, 51v^o ; — weiland bij Hooimeerdonk.

X. VELDEKEN : zie Veld.

2484. VELDERS : A) 1773, bij de *velders* ofte eypeleirs, S.P. 43, 659 ; — te Overbroek, maar niet correct te situeren.

B) 1636, twee weyden gen.de *leege velders* gel.achter de goeren, S.P. 25, 61 ; — misschien hetzelfde als Veld L).

Velder, expressieve stemmingsvariant (zie : Roelandts, MVN

1960, 108-109), uit pluralis *velders* i.p.v. *velden*. Zie ook Gagelvelden. Vgl. Goossenaerts, *Landb.*, a.v.

2485. VELDERSE HEIDE : *veldersa.* (D4-E3) 1402-1570, *vellaerts heyde*, Anh. 32, 19-S.P. 15, 386-391 ; ca. 1435-1681, aen de *vellaertse heyde*, Wern. 14-S.P. 34, 11 ; 1440-1572, aende *vellaerts heide*, Anh. 3B, 33-S.P. 17, 45r^o-v^o ; 1547-1681, vander *vellaersche heyde* (heijden), S.A. 1905, 3v^o-S.P. 34, 8v^o ; 1551-1673, op een stuck goets cum fundo geh.de *vellaertsche heyde* houd.omtr.ij b.l.m.o.m.gel. tuss.betchouen ende sterthouen, S.A. 1908, 9S.P. 32, 65v^o ; 1608, de *velaerts heyde*, Anh. 5, 122 ; 1613, inde *velaertsche heyde*, S.P. 20, 126v^o ; 1627-1883, inde *veldersche heyde*, S.P. 22, 160-W. 42 ; 1635-1659, *veldersse heijde*, S.P. 25, 52-S.P. 29, 317 ; 1654, de *velderse heij*, F. 18, 16(S) ; 1668, aende *vellaersche heijde*, S.P. 31, 49v^o ; 1681, *vellaersche heijvelders*, S.P. 34, 8v^o ; 1681, aende *vellaertse heijden*, S.P. 34, 10v^o ; 1681, aende *villaertse heijde*, S.P. 34, 11 ; 1694-1752, inde *veldersche heyden*, S.P. 36, 80-S.P. 41, 193 ; 1720, inde *velderssche heijde*, S.A. 103, 77v^o ; 1727, de *veldersse hijdevelden*, S.P. 40, 53 ; 1736, de *velders heij*, F. 19, 20(S) ; 1883-1890, *De Veldersche Heiden*, W. 20-Harou, 230 ; 1883, *De Veldersche Heide*, W. 33 ; 1956, V. ; — uitgestrekt perceel heide, later bouw- en weiland tussen Bekhoven en Sterthoven.

Velders uit psn. *Vellaerts*. Zie ook K. Roelandts, *Regressieve en secundaire woordvorming*, MVN 1960, 89-124, vooral 108.

2486. VELDERSEHEIDELOOP : 1883, *Veldersche heiden Loop*, W. ; 1956, *Velderse Loop*, V. ; — hetzelfde als Klein A, althans bij de Velderse Heide.

X. VELDERSE HEIDEVELDEN (-VELDERS) : zie Velderse Heide.

X. VELDERSE LOOP : zie Velderseheideloop.

2487. VELDERSE WEIDE : *veldersowa.* (D3) 1956. V. ;
— weiland bij klein A te Bekhoven.

2488. VELDERWEG : (D4) 1843, T. 43; — weg van de
Kapelstraat naar de Akkerse Weiden tussen Overbroek
en Bekhoven.

2489. VELDHOVEN : 1754, een perceel weijde gen.de
velthouen, S.P. 41, 379; — niet nader.

2490. VELDMANSHEIBLOK : 1574, het heyblock gen.
veltmans heyblock, S.P. 16, 43; — te Steeghoven.

2491. VELD MET OREN : 1771, drie differente heyvel-
ders aen malkanderen gel.gen.het *veldt met ooren*, S.P. 43,
500; — niet nader bekend.

2492. VELDSTRAAT : *veltstru.t A* (E2-E3) z.j., Kl.S.D.
art. 41; 1947, N. ; z.j., V.V.V.E5; — zie ook Hofstraat.
Thans van Hofstraat naar grens met Loenhout.

B) z.j.-1956, *Oude veldstraat*, Kl.S.D. art. 1816-V. ;
— straat van de Hofstraat naar A), oude bedding van
de Veldstraat en deels hetzelfde als Haak-en Haagstraat.

C) 1972, Gem. St.-Len. 7-8-9 E-F; — weg van Hei-
hoefke naar Vaartkant Rechts te St.- Lenaarts.

X. VELLARDSHEIDE : zie Velderse Heide.

2493. VELLAARDSWERFT : 1559, een stuck beempts
geh.de *vellaerts werft*, S.A. 1912, 17v^o; 1609, den *vellaerts-
werff*, S.P. 20, 33; — misschien hetzelfde als Veldbraakse
Werft.

Zie voor bet. eerste lid, s. Velderse Heide.

2494. VEN : A) 1359, op die houe te *venne*, Comm. BR., 32v^o, 33 ; ca. 1400-1450, een vierendeel b.heetet *tvenne* ghel.bi jans elsebosch van brechte, Anh. 32, 11v^o-Anh. 1, 10v^o ; 1456, j stuc goets geh. *dat venne* ... gel.jegen willems van pulle steenen huysken, Anh. 1, 33 ; 1461, van eender stede met huise houe ende gronde geh. *tvenne* gest.ende gel.bide leemstrate jegen willems van pulle steenen huysken, Anh. 1, 48v^o ; 1605, een stede omtr. 1 b. ... geh.dat — gel. aent laer ... w. de leenstraete, Anh. 4, 60 ; — hofstede, bouwland en weiland op het Laar bij de Leemstraat.

Zie voor bet. a.v. Aardven en voorts Goossenaerts, *Landb.*, a.v. Vgl. psn. te Brecht, o.a. : 1402, jegen jans stede vanden *venne*, Anh. 32, 16 ; ca. 1520, gommer *vens* stee, Anh. 7 A, 2.

B) (I4) 1767-1843, aent *groot ven*, S.P. 43, 321-T. 35 ; 1888, in 't *Grootven* nabij de stw. op Oostmalle, NBKP, nr. 3 ; — te Sint-Lenaarts.

2495. VENAKKER : A) ca. 1400, *venne acker*, Anh. 32, 9 ; — ergens te Overbroek.

B) (E3) ca. 1400-1449, den *venne acker*, Anh. 32, 10-Anh. 6, 16, 27 ; 1454, *tvenne ackerken*, Anh. 2, 33v^o ; ca. 1470-1751, *venacker(ken)*, Anh. 9, 23v^o-S.P. 41, 55 ; 1543(1598), den *veenacker*, Anh. 4, 8 ; — bouwland te Bekhoven bij de Hanenpad.

C) 1656, *venacker*, S.A. 56, 183v^o-184 ; — bouwland te Broekhoven.

D) (F4) 1776, eenen acker gen.den *ven* ofte voor *acker* ... o.de gebuer ofte ruijtiensttraet ende n.den *penacker*, S.P. 44, 33 ; — te Steeghoven. Zie ook Voorakker.

2496. VENBLOK : 1532(1658), een stuck lants ... geh. *tBenblock*, S.A. 56, 234r^o-v^o ; 1559, *venblock*, Anh. 5, 6v^o ;

— bouwland ten noorden van de Bosakker te Houthoven.
Ben- verkeerde lezing.

2497. VENHOEK : 1843, T. 15 ; — buurt bij Sint-Lenaarts.

2498. VENNEKEN : 1565-1626, *tvenneken*, Anh. 5, 62^v° -Anh. 11, 36^v°-37 ; — perceel te Sint-Lenaarts.

2499. VENUSBRUG : 1843, T. 27, 32 ; — bij de Venusstraat.

2500. VENUSSTRAAT : *ve.nēstru.t* (A2-E3) 1666-1775, S.P. 30, 367-^v°S.P. 44, 6 ; 1956, V. ; — tussen Kloosterstraat en Vaartstraat.

Venus ws. wondere latinisering van *venne* (vgl. Carnoy, *Orig. Fam.*, nr. 250), daar in de nabijheid *tvenne* lag (zie nr. 2494) en gu(m)maer vanden *venne* woonde (a° 1554, Bet., P. 55). Vgl. voorts Prims-Verbeeck, *Antw. Straatn. boek*, 321; Carnoy, *Brux.*, 47. Lindemans (*MVN Bijlage XXVII* [1948], 6), denkt bij *Venusberg* aan een populaire naam uit de volksliteratuur. Zie ook *Herne*, s. Vinkenberg.

2501. VENWEG : (H4) 1843, Chemin d'exploitation du Galgevoortweg au Grootven, *Grootvenweg*, T. 34.

2502. VERBRAND : 1543(1598), een heyblock geh. *verbrant* houdende 3 b., Anh. 4, 20 ; — te Kloot.

Wijst op „uitbranden van heide en stronken alvorens de grond om te ploegen” (*Noorderwijk*, nr. 1167). Zie ook : Ditt., *Rh. Fl.*, 325, s. *Verbrannte* n. „Stelle, wo ein Wald- oder Heidebrand war”.

2503. VERBRANDE STEDE: A) 1544-1617, henricx erue geh.de *verbrande stede*, S.A. 1902, 16^v°-S.P. 21, 25^v° ; — te Oostbrecht. Vgl. Verbrand Goed.

B) 1642-1784, de *verbrande stede* wesende twee ackers den eenen comende o.aende merrijt s.aende maeystraet, S.P. 26, 36^v°-S.P. 45, 1 ; 1762, inde *verbrande stede*, L.L.IV, 5 ; — hetzelfde als Verbrand Huis B).

Vg. voorts : 1597, ende erfflyck behouden de *verbrande hoffstede*, S.P. 19, 73 ; 1599, op de *verbrande stede* van wylen merten lenaert putcuype ende magriete leys sijn huysvrouwe gel. teyndoyen, S.P. 18, 3^r°-v° ; 1626, van eenen vuijtfange voor die *verberde stede* te houthouen, Anh. 11B, 52^v°.

2504. VERBRANDE VELDEN : 1884, NBKP, nr. 5 ; — op Verloren Kost.

2505. VERBRAND GOED : 1550-1619, een stede ... geh. *tverbrant goet*, S.P. 14, 9-A.J. 91, 218 ; 1566, *tverbernt goet*, S.P. 15, 76-77 ; — hetzelfde als Verbrande stede A) te Oostbrecht, nl. huis met bouw- en weiland.

2506. VERBRAND HOF : *tferbrät'of* (F4) 1642-1700, *verbrant hoff*, S.P. 27, 51^v°-S.A. 52, 21^v° ; 1701-1735, seecker hoff bestaende in eenen steenen woonhuijse stal-linghe schuere schaepscoije torff ende waegenhuijs met den wermoeshoue ende de erue binnen de borchgrachte ... gen. het —, S.A. 52, 30-S.B., 368 ; 1689-1724, bijt *verbrandt hoff*, S.P. 35, 58-S.A. 103, 161 ; 1700-1890, het *verbrand hof*, S.P. 37, 34-36-Harou, 231, 236 ; 1730, *verbrant hof*, S.A. 117, 1778, *Verbrandt hof*, Ferr. ; 1956, V. ; — omwald huis en hofstede mat land en weiden te Steeghoven. Hetzelfde als Hof van der Noot.

Zie : Noot. Zie ook *Oudh. K.V.* (1909), 7 en IX (1913), 60.

2507. VERBRAND HUIS : A) 1762-1791, een stuck lands gen. het *verbrand huijs* gel. inde beekhovensche straete ... w. de ackerstraete, S.P. 44, 505-S.P. 46, 6 ; — te Bekhoven.

B) *tferbrū.tœ.s* (C4) z.j.-1890, *Verbrand huis(huys)*, Kl. S.A. art. 1088-Harou, 237; 1956, V.; — aanvankelijk heide, later bouw- en weiland te Overbroek bij de Hoge Meerrijt. Hetzelfde als *Verbrande Stede B*).

2508. VERGODELDENHEIDE : ca. 1400, *vergodelden heyde*, Anh. 32, 10; — heide te Bekhoven.

Psn. *Vergodelden*, zie : Golhoek en Vergulde Hoeve.

X. VERGODELDENHOEVE : zie Vergulde Hoeve.

2509. VERGULDE HOEVE : ca. 1400, *vergodelden hoeue*, Anh. 32, 2r^o-v^o; ca. 1449-1468, de *vergulden hoeue*, Anh. 6, 40-Anh. 1, 64; 1460, een bloexken geh. *vergoelden houe*, Anh. 1, 41v^o; 1543(1598), de *vergulde hœue*, Anh. 4, 51r^ov^o; 1473, *vergolien hof*, An., 32; — zowel te Bekhoven als te Houthoven, maar niet nader te situeren.

Vgl. psn. te Brecht, o.a. : 1359, Jan *v(er)godelden zone*, Comm. Br., 33 v°; ca. 1400, luuc *vergodelden* Anh. 32, 11; ib., bi luucs —, 8 v°; 1402, lijsbeth luycs *vergoedelden* wijf willem hadeghems dochter, Anh. 32, 5; 1502, Margriete Jan lux *vergoelden* dochter, Wern. 38, 3. *Ver Godeld* = vrouw Godild, de Germaanse meisjesnaam Godehildis.

2510. VERHELWIGENHOVE : 1359, van *v(er)heilwilghen houe*, Comm. Br., 37; — niet nader.

Naar de naam *Heilwig* (Carnoy, *Orig. Fam.*, § 58).

2511. VERHELSTWEG : 1843, chemin de la route d'Anvers à Turnhout à l'Agterstraat, Leyweg, *Verhelstweg*, Kauterlor, T. 73.

2512. VERHESEN (TRINEKEN) : 1695, aende erue geh.

Trineken verhesen, A.J. 82, 34; — hofstede bij het Roeltjensbos.

Ws. hetzelfde als Anneken Verhesen. Zie ook aldaar.

2513. VERHESENAKKER : 1713, indien acker gen. *verhese acker* achter de stede van verhese daer willem Luycx nu woont.S.A. 48, 111; 1725, een stuck lants ende weijde gen. *verhesen acker* ... w.de beke, S.A. 103, 197; 1776, op *verresen acker*, S.P. 43, 217; — niet nader.

2514. VERHESENSBEEMD : 1686, eenen hoijbempde gen. *verhesens bempt* ... neffens de hoijmerdoncken, S.P. 34, 234; — te Bekhoven.

2515. VERHILLENGOED : 1359, neue(n) *v(er)hillen goede*, Comm. Br., 37; — niet nader. Psn.

2516. VERLEMANSHEIDE : 1450, een hoeue heyden geh. *verlemans heide* gel. op tremele bide twe boemkens, Anh. 1, 9; — niet nader.

Psn. *Verleman*, familiare vorm bij *Van Verle*. Zie o.a. s. *Veerle*.

2517. VERLIJSTENHOEK : 1626, op ontrent 8 b.goets geh. *verlystehoeck* nu heye ... o. 's heerenstrate, Anh. 11B, 119^v; — ergens te Eindhoven.

Ws. hetzelfde als Lysenhoek. *Verlysten*, variante van *Verlysen*, ver „vrouw” + *lysen* „Lysbet, Elisabeth”.

2518. VERLOREN BOSSEN : 1659-1663, de *verlooren bossen*, S.P. 29, 206^v-S.P. 30, 158; 1659-1883, *verloren bosschen*, A.J. 96, 13^v-S.A. 110; 1725, achter de *verloren bossen*, S.A. 103, 199; 1776, achter de *verlore bosschen*, S.P. 44, 25; — bossen te Houthoven.

Verloren „afgelegen” (zie Schönfeld, *Veldn.*, 106). Hier van toepassing evenals voor *Verloren Heiken* en *Verloren Hoek*.

De bet. „onvruchtbaar, onbewonnen” (*Noorderwijk*, nr. 1181) mogelijk voor *Heiken* en *Hoek*, niet voor *Bossen*.

2519. VERLOREN HEIKEN : A) 1707, *tverloren heydeke*, S.A. 48, 62v^o; — perceel bij de Heiblokhoeve te Veerle.

B) 1789, het *verloren heijken*, S.P. 45, 498; — perceel bij het Peerdeken.

Vgl. : 1769, van eenige coopkens torf inde soo genaemde *verlore heyveldekens*, KA 201.a,

2520. VERLOREN HOEK : z.j., Kl. S.B. art. 1292; — buurt te Overbroek.

2521. VERLOREN KOST : *verlo:re'kost* (D2) ca. 1400, *verloren cost*, Anh. 32, 5; 1457-1773, van gronde ende bodem jn heyden weyden ende euseligen gel. buyten betcouen geh. tgoet — houdende tusschen de xxxvj ende xl b. goets, Anh. 1, 35-S.P. 43, 655; ca. 1435-1449, *verloeren cost*, Wern. 14-Anh. 6, 30; ca. 1520-1718, *verloeren cost*, Anh. 7A, 8-S.A. 103, 59; 1795, *Verloeren Kost*, S.P. 45, 540; z.j.-1956, *Verloren Kost*, Kl. S.B. art. 1292-V.; — hoeve met bouw-, weiland en heide ten noorden van Bekhoven bij de grens met Wuustwezel.

Volkshumoristische benaming voor een weinig winstgevende uitbating en onvruchtbaar land (Lindemans, *MVN Bijlage XXVII*, 8; Goossenaerts, *Land.*, 813).

X. VERMEULENSTRAAT : zie Emiel Vermeulenstraat.

X. VEROEDENHOVEN : zie Oedenbolk.

X. VERRESENAKKER : zie Verhesenakker.

2522. VERLOREN BOS : 1626, van eenen bosche gen. *Verroijren(?) bosch* gel. aenden Ouerbroecsen acker, Anh. 11, 9; — niet nader.

Verkeerde lezing voor Verloren Bos?

2523. VERSCHOOT : 1625, 6 b.heyde gel. bij het *verschoot*, S.P. 25, 264v^o; — niet nader.

2524. VERSMALDE WEG : 1843, T. 51; — weg van de Karstraat naar de Kievit.

2525. VERSTEGENSBEEMD : 1655, eenen beempde gen. *verstegens bempde*, S.P. 29, 87; — op Marum.

X. VICTORIELAAN : zie Victorielei.

2526. VICTORIELEI : (J6) 1947, N.; z.j., *Victorielaan*, V.V.V.B8; — tussen Handelslei en Zoerselsteenweg te Sint-Antonius. Hetzelfde als Zegepraallaan.

2527. VIERENDEEL : A) 1522-1672, op een stuck goets geh. *tvierendeel*, S.P. 10, 12-S.P. 32, 191v^o; — perceel bij de Turfhuevel. Zie ook D).

B) 1884, 't *Virendeel* en 't Loopenzout, NBKP, nr. 30; — bouwland op Eindhovenakker.

C) *tfi:rændæl* (D4) 1956, V.; — bouwland te Overbroek, ten noorden van de kerk.

D) 1676-1706, een stuck lants gel.aen dwelaer gen.het *cort vierendeel*, S.P. 32, 246-S.A. 48, 22v^o-23; — te Sterthoven. Zie ook A).

Vlaktemaat, oorspronkelijk een vierde van een hoeve, landmaat. Vgl. **hova* s. Bekhoven. Voorts : Schönfeld, *Veldn.*, 6, 89; id., *MVN* 1947, 7.

2528. VIERENTWINTIG BUNDER : 1694, in den beempt gen.de *vierentwintig bunderen*, S.P. 36, 78; — niet nader.

2529. VIER HEEMSKINDEREN : (A2) 1475, de *viere heemskijndere*, Anh. 2, 79; 1476, de *vier heemskyndere*,

Anh. 2, 79; 1502, die vier *aymskynderen*, Anh. 7B, 22; ca. 1520, vier *aeymyns kinderen*, Anh. 7A, 1; 1523, de vier *huemstkinderen*, S.A. 1918, 25v^o; 1531, opte vier *ayms kindere*, Anh. 9, 1.st.na 2v^o; 1532-1561, de vier *heemstkynderen*(kinderen), S.A. 2, 50v^o-S.A. 1914, 2v^o; 1532-1762, de vier *hemskinderen*, S.A. 132, C.-L.L.IV, 16v^o; 1561, de vier *aymons kinderen*, S.P. 13, 318; 1561, de vier *aymyns kinderen*, S.P. 13, 317-318; 1568-1956, de vier *heemskyn-deren*(kinderen), A.J. 61, 112v^o-V.; 1590, vande vier *heymskinderen*, A.J. 63, 25; 1615, alsulcken erue vanden affgebranden huuse mette materialen daeropliggende metten lande gronde ende toebehoorten dwelck een herberge plach te zijne genaempt de vier *hiemskinderen* gel.alh.tot Brecht Jnde plaetse, S.P. 19, 285; 1640, de vier *hempstkinderen*, S.P. 26, 26; 1653, de vier *hemstkinderen*, A.J. 74, 11v^o; 1626(1714), de vier *heymes kinderren*, Anh. 11B, 27; — herberg tussen de Otter en de Spiegel op de Plaats. Vóór 1654 tussen het Varken en de Spiegel.

Ook elders bekende herberg- en huisnaam, geïnspireerd door de volksliteratuur. Vgl. Lindemans, *MVN Bijlage XXVII* (1948), 6; Helsen, *Toponymica* V (1934), 30; *Len. Gouw*, I, 332.

2530. VIERHOEK : A) 1676, vanden acker gen.den vierhoeck, S.P. 32, 248v^o; — bij Starenborg.

B) 1676, een stuck lants ...gen.den achtersten vierhoek ... o.d'externbosken s. de loop w.het groot stuck n.Jonker Cornelis Justus van Spanghen, S.P. 32, 247v^o; — deel van A). te Sterthoven.

C) 1791, eenen bemd gen.het vierhoexken, S.P. 46, 6; — ws.te Overbroek.

2531. VIERKANTEN DRIES : 1648, het driesken ... gen. het peertsveldeken met noch eenen dries ... gen.den vier-

kanten dries, S.P. 26, 63; 1759, den *vierkanten driesch*, S.P. 43, 19; — weiland te Overbroek.

2532. VIER PAALTJES : 1618, vande heyde gen.de *vier paelkens*, A.J. 91, 201^v0-202; — niet nader.

Grensbenaming. Vgl. Helsen, *MVN* 1955, 43-44.

2533. VIERSCHAAR : 1495 (1610), een stede ... inde plaetse ... meester peeters wiericx stede z. ende willekens dermuyden stedeken op dander zyde, noort comende aen die *vierschare* west ter straten waert, Man. KA, nr 32; — rechtsplaats.

2534. VIERSCHOOFLAND : 1440, ix lps. lands datmen heet *vierschooflant* daer hi (= Aert van ymmersele) den vierden schoof af heeft, Anh. 3B, 1; 1473-1556, *vierschoeflant*, An., 5-KA 207; 1547 (Cop.), vanden *vier schooff* lande, Feoh, 186; 1626, 0,5 b. goets aende stede annex ... neffens Deeckersche brake ... ende is dit stuck ende tvoorgaende ...tsamen geweest 1 b. ende worden gen. *Tvierschofflant*, Anh. 11, 44; — te Overbroek.

2535. VIER STIJLEN : 1641-1762, de *vier steijlen* inde baene, KA 224-L.L.IV, 34; 1666-1787, aen die *vier stylen*, S.A. 123, l. st.-KAA 1; 1677, de *vier stijlen* o. de gebuer strate n. de heerenbaen ... gel. tot eyndhouen, KA 225, 69; — niet nader.

„Recht op staande balken” van een toegangstoestel uit vlechten lattenwerk (Lindemans, *MVN* 1953, 36).

2536. VIER UITERSTEN : 1884-1886, NBKP, nr. 31-id., nr. 52; — heide onder Overbroek bij de grens met Braschaat.

Volkshumoristische benaming voor een zeer afgelegen buurt.

2537. VIERVERNENWEG : 1843, T. 20 ; — weg van de Vossenholse Dijk naar de Huigvenweg.

2538. VIJFDERSE HEIDE : 1843, *vyfdersche Heide*, T. 26 ; — ergens bij de Lierse Weg bij de Kromme Weg. Verkeerde lezing ?

2539. VIJF GEZUSTERSLAAN : z.j., V.V.V.C8 ; — tussen Vinkenboslaan en Bergse Baan.

2540. VIJFHOEK : 1843-1850, B. 54-Vdm. ; — bouw- en weiland tussen Jan Bruinegatheide en het Marbereven.

Naar de vorm van het perceel. Vgl. De Vrieze, *MVN* 1949, 30.

2541. VIJFHUIZEN : 1793-1795, van het peerdeken af tot aen de *viijfhuizen* tot Sinte Lenaerts, Bet. 48, l. st. ; — niet nader.

2542. VIJFLOPENZAAD : 1611-1661, de *viijffloopensaet*, S.P. 19, 85r^o-v^o -S.A. 56, 286 ; 1750, de *viijffloopen*, S.P. 41, 3 ; — bouwland op de Meerrijt. Hetzelfde als Vijfmeuken. Zie ook Tienloopenzaad.

2543. VIJFMEUKENBOSKEN : 1683, een bosken ... gen. het *viijff meuken bosken*, S.P. 34, 111v^o ; — schaarbos bij het Vijfmeukenzaad.

2544. VIJFMEUKENZAAD : 1657, eenen anderen schaerbossche gel. achter den acker gen. de *viijff meucken* gel. ouer de meerijt, S.P. 27, 142 ; 1690, seecker stuck lants ... gel. ouer de meirheijt gen. de *viijff meuckenssaet*, S.P. 36, 7v^o ; 1791, het *viijfmokens*, S.P. 46, 5 ; — hetzelfde als Vijfmeukenzaad. Vgl. Meukenzaad.

2545. VIJFTIG ROEDEN : 1641, een ackerken gen. de *vijftich roeijen*, S.P. 27, 138v^o; — bouwland op Verloren Kost.

2546. VINKENBLOK : (C4) 1666-1784, eene weijde gen. het *vinckenblock*, S.P. 30, 305-S.P. 45, 1; 1887-1956, 't *Vinkenblok*, NBKP, nr. 52-V.; — bouwland te Overbroek over de Meerrijt „achter het afgebrand huijs”.

Fantasiebenaming naar de vogel; of plaats waar een vinkenslag stond (zie nr. Vinkenslag); of misschien in verband te brengen met mnl. *vink(e)* „slechte, lichte turf” (Schönfeld, *Veldn.*, 71, 116, 147 Moerman, *Ndl. Pln.*, 248; *Herne*, nr. 1022). Vgl. voorts *Vinkenhoeven* en *Vinshof*.

2547. VINKENDRIES : A) 1668, den *vinckendries*, S.P. 31, 62; 1682, eene koeijweijde oock gel. aldaer indien vs. gehuchte van sterthouen gen. den — ... o. de sterthouensche straete, S.P. 34, 75v^o; 1676-1796, den *vinckendriesch*, S.P. 32, ??-S.P. 46, 608; — niet nader.

B) *vinckendrijs* (F3) 1888-1956, NBKP, nr. 27-V.; — weiland en bouwland bezuiden het Goed van Brecht of Waterhoef.

2548. VINKENHOEVEN : 1523, een stuck goets geh. den *vinckenhof* ... neffens o. sint katline cappelrye ... w. eeuwouts van eemeren goet n. de heerenstraet, S.P. 10, 13; 1643, achter de *vincxkens houen*, S.P. 26, 35-S.P. 27, 45; 1643, achter de *vinckenshouen* o. aen sinte catelijne stedeken, S.P. 27, 44v^o; 1655-1658, eene weyde gen. de *vinckenhoeuen*, S.P. 29, 32-S.A. 47, 71; — te Eindhoven.

2549. VINKENLAAN : z.j., V.V.V. C8; — tussen Kanaal en Tilburglaan.

2550. VINKENRIJ : 1888, NBKP, nr. 50; — bij de heide van Brocatus te St.-Lenaarts.

„Plaats waar vinken gevangen worden”? „Plaats waar vinkensprijskampen worden gehouden”?

2551. VINKENSLAG : 1571-1610, 0,5 vts. lants gen. den *vinckenslach* ... o. den molenwech, S.P. 17, 28v^o-29 - A J. 65, 310; — bouwland op Bekhovenakker naar Sterthoven toe.

„Val(slag)net om vogels te vangen”? Of „veenachtig land” (zie Vinkenblok)? *Slag* ook „stuk grond” (*Mnl. Wb.* VII, 1182, 19; XI, 477).

2552. VINKENWEIKEN : 1789, een weijde gen. het *vincken weijken*, S.P. 45, 497; — niet nader.

2553. VINSHOF : 1539, een stuck goets geh. den *vinshof*, S.A. 1897, 44; — ergens te Overbroek.

2554. VIOLETSTRAAT : 1972, Gem. Pl. St.-Len. 6D; — tussen Leopoldstraat en Nieuwstraat.

2555. VISGRACHT : 1684-1773, een stuck erffuen soo landt als weijde gen. de vischgracht ... o. cothem's acker s. ceelstraetien, S.P. 34, 167v^o-S.P. 43, 622; — op Eindhovenakker.

Naar een nabijgelegen visgracht.

2556. VISSENHEUVEL : 1529, 3 b. lants gel. tegen gosem Rummens ouer geh. den *vissenhovel*, S.A. 1893, 37; 1626, den *vissenheuvuel*, Anh. 11B, 110; 1684, naest den *fissenheuvuel* ... n. het gommerkens, S.P. 34, 169v^o; 1760, seker boschken gen. den *vissenheuvuel*, S.P. 43, 29-S.P. 42, 24r^o-v^o; — bos ergens tussen Sterthoven en de Locht.

Vgl. : 1762, vant *vissenheuvels boschken*, L.L.IV, 28v^o. Ook bij Goossenaerts, *Landb.*, 210, echter zonder afdoende verklaring, nochtans met vermoeden mnl. *visse*, dial. *fs* „bunzing”. Zie over

Vissen- in die bet. Schuermans, a.v.; Vercoullie, *Et. Wb.*, a.v.; Kluge-Götze, a.v. Iltis. Evenmin als te Essen blijkt te Brecht de aanwezigheid van een heuvel (zie a.v.). Vgl. oudste excerpt *Vissen*- bij volgend lemma. Zie ook *Asse*, nr. 930, a.v. *Vissenzijp*.

2557. **VISSENHOEK** : 1461-1626, stuc goets geh. den *vissenhoec*, Anh. 2, 51-Anh. 11, 25v^o; 1626, den *vissen hoeck*, Anh. 11, 26v^o; — bouwland te Eindhoven.

2558. **VISSENSTAART** : 1788, het boschken gen. den *Visschen Steirt*, Bet. 48, l. kat.; — niet nader.

2559. **VISSERIJE** : A) 1666, eene *visserije* ofte waeteringhe gel. alh. binnen Brecht onder vaerensbraecken de selue waeteringhe gel. inden heyuelde van den facons clooster tot antwerpen, Bet., P. 142; — niet nader.

B) 1754, een stuck landt soo dries als heijde gel. als vooren gen. de *visserije*, S.P. 41, 325; — niet nader; mogelijk bij A).

C) 1887, aan de *Visserije*, NBKP, nr. 1; — te St.-Lenaarts boven de Heester.

Vgl. Schönfeld, *MVN* 1953, 49.

R. VAN DEN EECKHAUT.